

Podružnica: Z A G R E B,

IZDAJA ZA
SLOVENIJO

Demetrova ulica 14/l.

IZDAJA ZA
SLOVENIJO

JUGOSLOVANSKA BORZA

Informativen list za trgovino, obrt in industrijo.

Izhaja 1. in 16. v mesecu. — Tekstni del za Slovenijo v slovenskem, za ostale jugoslovanske pokrajine v srbohrvaškem narečju. ::::

Vse dopise sprejema Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. Brzjavi: „Alma“ Ljubljana. Telefon interurb. št. 174. Ček. račun št. 11.028.

Razpošilja se menjaje brezplačno po vsej kraljevini SHS in v inozemstvo. — Naročnina za stalne prejemnike letno 12 K. Oglasi po posebnem ceniku

THE REX Co.,

Ljubljana,

Šelenburgova ulica 7/l., (nasproti glavne pošte.)
Špecialna trgovina s pisalnimi stroji in vsemi pisarniškimi potrebščinami. Lastna moderno urejena delavnica pod strokovnim vodstvom.

VODENOM SILOM

POGON INDUSTRIJE
DRVA I CIGLANE

sa zemljištem i zgradama na željezničkoj stanici u blizini Rijeke. Zemlja sa krovnu i zidnu ciglu jur preispitana kao izvrsna i bez konkurencije.

Tvorivog i ogrijevno drva u obilju. — ADRESA
PRODAVAOCA U
U P R A V I.Vsako-
vrstni**POLJEDELSKI STROJI** in potreb-
::: ščineŠpecial-
liteta :::**BRANE in VINSKE PREŠE**

D. Z.

O. Z.

KOMET LJUBLJANA,
Dunajska c. 33.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku :: Slovenija

IZDELUJE **ŽVEPLENO** **KISLINO** :::: **SOLNO** DOBAVLJA**MODRILNO ESENCO :: RAZNA ČRNILA****SUPERFOSFAT**

„PLAVILO“

Svaka dobra kućanica plavi svoje rublje samo sa našim plavilom, jer je ono najbolje, najizdašnije i najjeftinije. Dobije se s v a g d j e.

Tvornica tinte i kemikalija

Mag. ph. Albrecht i Kovačić d. d.

Ilica 31. ZAGREB Ilica 31.

Na veliko. Zahtjevajte cijenik.

Veletrgovina kolonijalne
i specerajske robe

Simon Seligman
Zagreb :: Vlaška ulica 57

preporuča svakovrsno robo
po jeftinoj cijeni.

Na veliko! Na veliko!
Trgovina cigaretnog papira i dopisnica
Materijal za pisanje i risanje, tinte itd.

Čirilmetodska nakladna knjižara i papirnica d. d.
ZAGREB Preradovičev trg broj 4

Trebamo 100 kg „Alabaster-sadre“

„Ludbrežanka“ tvornica cr'epa
i glinene robe :: LUDBREG.

Karbitne SVETILJKE

v najrazličnijih izdelljavah
in velikostih se dobe po
zmernih cenah pri tvrdki

„SVETLA“, Ljubljana, Mestni trg 25

Da se omogoči redno in hitro dostavljenje našega lista, prosimo vse prejemnike istega za sporočitev natančnih naslovov. Opozorjamo prav posebno na pošte.

Ker se obračajo na našo upravo tvrdke tu- in inozemstva za informacije, potrebna nam je tudi točna navedba delokroga posameznih podjetij.

V lastnem interesu vsakega trgovca in podjetja je, da nam sporoči kolikor mogoče popolen naslov.

Priporočajte to tudi onim, ki dosedaj našega lista še niso prejeli.

UPRAVA.

Draginja čevljev.

Draginja in pomanjkanje čevljev sta vedno večja. Obrnili smo se vsled tega na nekega strokovnjaka s prošnjo za tozadevna pojasnila, katera danes tukaj tudi objavljamo.

Glavna vzroka vednega naraščanja cen usnja in čevljev sta slabo stanje naše valute in faktično pomanjkanje usnja.

Vpliv slabe valute na cene iz inozemstva dobavljenega blaga nam tu ni treba pojasnjevati. Omenimo le, da vplivajo na ta način nastale visoke cene inozemskega blaga tudi na cene tuzemskega, kar je povse naravno, kajti vse cene na svetovnem trgu imajo stremiljenje, da se izjednačijo. Poleg tega vpliva slaba valuta tudi na ponudbo: kmet ima raje živino v hlevu kakor nesiguren denar v hranilnici, prodaja toraj po možnosti malo, vpliv male ponudbe pa je vsakemu trgovcu znan.

Nizka vrednost našega denarja vpliva toraj na cene na trojen način: 1. inozemsko blago je drago vsled velike kurzne diference, 2. cene tuzemskega blaga se ravna po cenah inozemskega in 3. negotova vrednost denarja zmanjšuje ponudbo.

Drugi glavni vzrok je pomanjkanje usnja. To se glasi za živinorejsko državo kakor je Jugoslavija malo čudno, a je resnično. Vzrokov tega pomanjkanja je več. Očividno se pokolje sedaj veliko manj živine kakor pred vojno, dokaz temu so dolge vrste čakajočih pred mesnicami. Radi visokih cen je postalo meso za marsikoga redkejši gost. Stanje jugoslovanske živinoreje se je vsled štiriletnih rekvizicij, ki so se posebno v jugoslovanskih deželah bivše Avstro-ogrške in v zasadeni Srbiji vršile s posebno brezobzirnostjo, zelo zredčilo. Vsak kmet stremi sedaj seveda za tem, da si zopet priredi vsaj predvojno število glav in ker ima za to dovolj krme in ker kmet sedaj denarnih stisk navadno več ne pozna, ga k prodaji živine ničesar ne sili. Tudi vedno padanje menjalne vrednosti gotovega denarja ga zadržuje od prodaje. Naravno je toraj, da je dotok surovih kož v usnjarne zelo pičel, mnogo, mnogo manjši kakor pred vojno. K temu še pride dejstvo, da se porabi sedaj radi slabše kakovosti usnja veliko več čevljev kakor preje. Razven tega se je pred vojno predelalo v naših tovarnah zelo mnogo inozemskih kož, posebno indijskih kipsov itd. (v Sloveniji približno 50% cele produkcije!), dovoz katerih je sedaj popolnoma zastal. Ta primanjkljaj pa nam bi lahko bogato nadomestila nadprodukcija surovih kož in kožic v naših južnih krajih, posebno iz stare in nove Srbije — a žal so se le-te izvozile v inozemstvo. Naše tovarne usnja pa morajo vsled pomanjkanja kož odpuščati svoje delavstvo! Tudi največja jugoslovanska tovarna čevljev, tovarna Peter Kozina & Co. v Tržiču na Gorenjskem, bo morala storiti isto, če se ji pravočasno ne posreči zopet dobiti večje količine inozemskega usnja. Težave in cene pri takih kupčijah so vsakemu uvozniku znane.

Kljub tem žalostnim razmeram se bodo surove kože, razven govejih, zopet svobodno izvažale v inozemstvo! Glasom zadnjega ministrskega sveta je namreč prepovedan izvoz samo govejih kož, izvoz drugih je toraj prost. Prepoved izvoza se mora takoj razširiti na vse vrste kož domačih živali, sicer pretiijo velikemu delu našega usnjarskega in čevljarskega delav-

Najmodernejše **OBLEKE**
lastnega izdelka, tu- in inozemsko

manufakturno in modno blago

razpošilja Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK :: LJUBLJANA

Dvorni trg. -- Pod Narodno kavarno.

Kupi se za Čehoslovaško vsako množino vagoov

ovčje volne

kakor tudi volovskih in kravjih rogov po najboljši ceni. V kompenzациjo se dobi snkno za moške in ženske, steklo za šipe, porcelan in drobnarije. — Ponudbe z vzorci in navedbo množine na zastopstvo FRAN KREPEK, Maribor, Tattenbachova ulica 11

Utemeljeno 1879. Utemeljeno 1879.
Otpremni ured i car. posredovanje drž. željezn. SHS

EMIL EICHORN

Brod na Savi. Podružn.: Bos. Brod in Osijek I.

carinska agentura kr. glavne carinare
u Brodu n/S. sa odjelkom u Bos. Brodu

Špedicije svake vrste, uskladištenja, ocarinjenja, finansične manipulacije i osiguranja. Nadgled kod prelovarivanja robe iz širokotračnih vagona u uskotračne i obratno i intervencije kod otpreme. — Otpremanje željeznicom i ladjom. Preseljenja u vlastitim patentiranim pokučvenim kolima. Brižna izvedba svih importnih i eksportnih transporta. Brzojavi: EICHORN, BROD, BOS. BROD i OSJEK. Telefon: Brod 16, 64 i 110. Bos. Brod 2. Osijek 452.

TARIFALNI ZAVOD. TARIFALNI ZAVOD.

AUTO-GARAGA

CENTRAL-GARAGA

MODERNA MEHAN. RADIONA

Posjeduje više automobila i za daleke vožnje. Iznajmljuje garage za strane automobile. Najbolje svratište automobila, opskrba sa benzonom, uljem i svim auto-dijelovima. Skladište pneumatika i zračnica sviju dimenzija. Zavod za parno vulkaniziranje, autogenično varenje i željezno i mjedno tokar nje. — Prima sve popravke au omobila, motor-kotača, gospodarstvenih strojeva i drugih motora. — Cijene najpovoljnije, izradba brza.

Drugi odjel.

Gradjevna i umjetna bravarija. Prima sve gradjevne i umjetne bravarske poslove, kao: okivanje prozora i vrata Izraduje razne željezne ograde, prozore, vrata i moderne štednjake te sve druge poslove po narudžbi. — Izradba čestita i brza uz umjerene cijene

MIRKO KAFKA

ZAGREB :: Jelačićev trg 19

Telefon br. 22-28.

Zadruga za proizvodnju sjemena

ZAGREB, Preradovićeva ul. 20.
Telefon br. 17-74.

Preporuča svoje prvorazredno
garantovano sjemenje

povrća, cvijeća i gospodarkog
bilja, te voćaka kao i sadenica.

CIJENIK šalje na zahtjev badava!

Tvrđka Ant. Stergar v Kamniku

kupuje vse poljske pridelke: fižol, deteljno
seme, suhe gobe i. t. d., kakor tudi vse vr-
ste vegetabilije (zdravilna zelišča, cvetje,
lubje in korenine **po najvišjih cenah.**

Bukov in smrekov les

se prodaja v Planini, postaja Semič, Dolenjsko.
Ponudbe na občinski urad.

ČRNILO :: RDEČILO

Barva za štamplije
RDEČA IN MODRA

„SNAŽI“

najboljše čistilo za vse vrste ko-
vine, razpošilja vsako množino

„Proizvod kemičnih tvarin“

Oroslav Čertalič, Ljubljana

Opekarska cesta 43

Vsakovrstne slamnike

slamnate torbice (cekarje) pred-
pražnike; vse različne slamnate
izdelke, priporoča gospodom trgovcem
in cenjenemu občinstvu v obilno naročbo

FRANJO CERAR,

tovarna slamnikov v Stobu, p. Domžale pri Ljubljani

stva brezposelnost, konzumentom pa vedno višje
cene obutve. Ravno radi tega nepremišljeno do-
voljenega izvoza malih kož, smo v toliki meri
navezani na inozemstvo. Kdo ve tudi, kako se je
določevala in se še bo določevala meja med
„malimi“ in velikimi, oziroma med govejimi in
negovječimi kožami? Iste kože, ki smo jih v pre-
teklem letu izvozili za slepo ceno, uvažamo sedaj
kot izgotovljeno usnje po dragih inozemskih cenah
ter plačujemo zanje tujo valuto ali dajemo kom-
penzacije: za lastno blago! Tuja podjetja prede-
lujejo naše surovine, ki jih mi potem zopet uva-
žamo, naše tovarne pa omejujejo svoje obrate in
odpuščajo delavstvo! Dokler niso vse naše us-
narne polno zaposlene, se naj ne dovoli izvoza
ni ene kože, morebitni preostanek pa se naj iz-
vozi le v svrhu predelave, da se potem vrne kot
izdelano usnje, dokler ni lastna potreba krita;
kot plačilo za predelavo pa se naj določi gotov
del surovin samih, tako, da ne bo šel niti eden
inozemski novec po nepotrebnem v tujino. Ta
takozvani „Veredlungsverkehr“ je že vpeljan med
Nemci in Francozi: Čehoslovaška pa ga pri-
pravilja — z Japonsko! In mi?

Pril umnejšem gospodarstvu z našimi suro-
vinami se nam v bodoče ne bo treba bati pom-
nikanja in druginje čevljev, za sedaj pa smo
žal v tem oziru še v veliki meri odvisni od ino-
zemstva. Posledica tega se opaža na vednem
naraščanju cen usnja in čevljev, ki pa še vedno
niso dosegle svojega vrhunca. Po zadnjih po-
nudbah iz Nemčije stane kvadratni čevlji boksa
ali ševro 75—95 mark, kar odgovarja povprečno
našim 250 kronam (pred vojno 1 K 20 v — nad
200krat dražje!). Spodnje usnje stane sedaj okoli
165 K (pred vojno 3 K 80 v — nad 43krat dražje).
Svila v koleških se je podražila od 1 K 05 v
na 70 K, preja za šivanje od 7 K na 1800 kron
(tisočosemsto), podloga od 40 v. na 40 K itd.
Toral od 66 do 257 krat! Ako računamo za 1 par
čevljev 3 in pol kvadratnih čevljev usnja, stane
po zadnjih nemških ponudbah že samo gornji
del 875 kron, podplat, notranjke, pete stanejo
165 K, skupaj 1040 K. Če prištejemo tej svoti še
furniture, vedno večje režijske stroške, delavske
mezde, tovarniški in še trgovski zaslужek, smemo
v bližnji bodočnosti računati s cenami do 2000 K
za 1 par čevljev. Na Dunaju je pri novem blagu
ta svota že prekoračena.

Dokler bomo toraj glede usnja v tako vi-
soki meri odvisni od inozemstva, deloma po
lastni krivdi, in dokler se ne izboljša stanje naše
valute, ne moremo pri usnju in čevljih pričakovati
padanja cen. Nasprotno, ko bodo pošle stare
zaloge usnja in furnitur, lahko računamo zaenkrat
s cenami od 1500 K do 2000 K.

Vseslovenski trgovski shod.

(Nadaljevanje.)

5. Vso pozornost je posvetiti domači produk-
ciji živil ter v prvi vrsti zagotoviti živež za
lastno prehrano po gospodarsko upravičenih cenah,
kaži zagotovljena prehrana je prvi pogoj
za vzdržanje reda v državi.

6. Odvisni domači pridelki mora z rednim
eksportom preko mej zaradi dosegle ugodnejše
plačilne bilance. Po možnosti se je ograbiti v pro-
metu s tujino kompenzacijskih pogodb in stremiti
za tem, da pridemo do zagotovitve trgovinskih
pogodb z inozemstvom. Vsako gospodarsko skup-
nost z avstrijskimi in oerskimi deželami v obliki
podoonavske federacije ali unije odklanjamo. Tr-
govske in prometne odnose s temi državami je
urediti le potom trgovinskih pogodb.

7. V svrhu olajšanja in pospeševanja med-
narodnega kupčijskega prometa nam treba na
važnih inozemskih tržiščih dobrih trgovskih re-
prezentantov.

8. Vzpostaviti gladkega prometa na železnici
je posvetiti posebno pozornost. Reden promet na
železnicah in na vodi je predpogoj gospodarskega
uspevanja. V Ljubljani je zopet ustanoviti želez-
niško ravnateljstvo.

9. Spričo silnih in vedno naraščajočih kre-
ditnih potreb je nujno potrebno, da začne Na-
rodna banka s svojim delovanjem v celi državi.
Ustanovi naj svoje podružnice po gospodarsko
važnih mestih, da pridemo v žiro-prometu do iz-
ravnave plačil in do možnosti eskontiranja.

10. V devizni centrali je osredotočiti promet
s plačilnimi sredstvi v tujino, voditi lo morajo
prvredni strokovnjaki poslovati mora točno in
hitro ter imeti po gospodarskih središčih svoje
filijale z vso potrebno avtonomijo.

DROGERIJA
PARFUMERIJA
I.C. KOTAR
LJUBLJANA
WOLFOVA UL. 3.

OTPREMNIŠTVO FRANZI DRUG

ZAGREB, Jurišičeva ul. 26
Telefon br. 2-61.

Novi tečaj

za slovensko stenografijo, nemško stenogra-
fijo, strojepisje, slovensko korespon-
denco, nemško korespondenco, ra-
cunstvo, slovensko knjigovod-
stvo, nemško knjigovodstvo,
slovensčino za začetnike,
hrvaščino, nemščino
za začetnike, lepo-
pisje in cirilico

začnejo
dne 3. majnika 1920.

Zasebni učni zavod Legat v Mariboru,
Vetrinjska ulica štev. 17./I.

Obširni prospekt brezplačno. Telefon št. 34/VIII.

DJORDJE GRUJIĆ

CENTRALA BEOGRAD
KNEZ MILETINA 15
FILIJALKA:
VEL. KIHINDA-Banat

bavi se svim zemal-
skim proizvodima
Aprovizacije i veliki
konsumenti i štite
direktne ponude.

**FILIP
PRISTOU**
črkoslikar

LJUBLJANA,
Hotel pri Maližu

K-o tehnički sav-
jetnik i nadzorni
SAVJETNIK

se preporučuje struč-
njak za velike i male
obrate, željezne, čelične
i kovinske struke. Na-
črti za tvorničke na-
prave itd.

F. Beguš, tvor. ravn.,
ŽRELEC - KORUŠKA.

Radio-termalno kopališče Toplice pri Novem mestu, Slovenija

Zahtevajte
prospekte!

Otvoritev
sezone
1. majnika

Zahtevajte
prospekte!

ŠTAMPILJE

Anton Černe

GRAVEUR

Ljubljana, Dvorni trg šte. 1.

BARVA KEMIČNO ČISTI

vsakovrstno blago obleke

PERE SVETLOLIKA

domače perilo ovratnice,
(pošilja po isto zapestnice
na dom) in srajce

tovarna JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip šte. 4.
Podružnica: Selenburg. ul. 3.
Podružn.: MARIBOR, Gosposka ulica 38.

VELIKO SKLADIŠTE PIROTSKIH ČILIMOVA

S. TURKOVIĆ : ZAGREB

ILICA BROJ 5 : OKTOGON

Pravi pirotski čilimovi. — Tvo-
revina narodnog umjeća. — Čista
vuna. — Čilim može da se rabi
s objiju strana.

Prikladni darovi za sve prilike.
— Krasan ures soba i ureda.

PROTI: sladkorni bolezni,
bolezni jeter in ledvic,
oteklina želodca in čreves,
kroničnemu katarju želodca in čreves,
žolčnemu kamenu,
hemoroidom in bolezni mehurja,
putiki in debelosti

je najboljšo sredstvo naravna zdravilna
mineralna voda „ROGAŠKA SLATINA“.

ROGAŠKA SLATINA

največje in najmoderneje zdravilišče v Ju-
goslaviji. Hydroterapija, elektroterapija, in-
halatorij, gimnastika za zdravljenje, kopelji
z ogljikovo kislino, solne, smrečne,
parne, zračne, solčne kopeli in kopeli z
vročim zrakom. — Vojaška godba (42 moških,
med temi absolvirani konservatoristi). Za
vsakovrstne zabave je skrbjeno, kakor v naj-
večjih svetovnih zdraviliščih. Umetniški kon-
certi, tombole, plesni venčki, gledališke pred-
stave, kino, izleti itd.) — Sezija od 1. maja
do 15. oktobra.

Ravnateljstvo.

11. Naša država, ki se stoprav ureja in pre-
ureja, se nahaja v težavnih razmerah. Prav za-
tegedelj potrebujemo dobro, materialno zadovoljno
in svoji nalogi doraslo uradništvo, ki mora ostati
neodvisno od vsakokratnih političnih izprememb.
Raje manj, a tisto dobro uradništvo. V državni
upravi treba miru, stalnosti, politični vplivi je ne
smejo motiti. Za nameščenje javnih uslužbencev
mora biti odločilna stvarna in strokovna kvalifi-
kacija vseh, tudi v centralnih uradih, nikdar
pa strankarska pripadnost.

12. Vsa naša javna mesta opozarjamo na ra-
stoče kreditne potrebe trgovine in industrije.
Dolžnost državne, zlasti finančne uprave je, da
vodi temeljit račun o prevažni vlogi naših de-
narnih zavodov vseh vrst v našem gospodarstvu.
Nujna gospodarska potreba je, da upravna obla-
stva odločajo z razumevanjem in potrebno hi-
strostjo o prošnjah, ki jih vlagajo denarni zavodi
v obliki akcijskih družb, bodisi da gre za zago-
tovitev, bodisi da gre za zvišanje družbene glav-
nice. Tudi pri snovanju in preosnavljanju obrtnih,
kupčijskih in denarnih podjetij je treba ekspedi-
tivnega in nezamudnega poslovanja. Snovanje go-
spodarskih naprav vseh vrst v obliki akcijskih
družb je na slovenskem ozemlju sedaj dokaj te-
žavnejše in zamudnejše kakor v drugih delih kra-
levine. Gospodarsko zdravo in dobro je seveda
ločiti od gospodarsko slabega, ali dobre in go-
spodarsko potrebne akcije ne smejo trpeti zaradi
novih nezdravih in nepotrebnih projektov.

Slovenski trgovci in obrtna zako-
nodaia.

1. Enotnost obrtnega zakona za celo kralje-
vino smatramo za potrebno. Izrekamo se pa proti
razširjenju zakona o radnjama na celo kraljestvo,
ker njegova določila ne ustrezajo stopnji razvoja,
ki jo je pri nas dosegla trgovina, obrt in industrija.

2. V industrijskih, trgovskih in obrtnih vpra-
šanjih je zagotoviti kompetenco ministrstvu za
trgovino in industrijo.

3. Za trgovino zahtevamo ohranitev in izpo-
polnitev obrambe po sposobnostem dokazu, ker
treba varovati trgovino trgovcem. Le tako je mo-
goče osigurati našemu trgovskemu naraščanju
trgovsko samostojnost.

4. Vzdržati je organizacijo in trgovskih grem-
ijih in zadrugah ter zvezah trgovskih gremijev
in zadrug s temeljem obveznega članstva, s pravico
zadostnega sodelovanja v obrtni uravi. Potrebna
je institucija državnih združnih inštruktorjev
v pomoč in svet stanovskim in gospodarskim
družbam.

5. Za trgovske potnike je treba tudi v novem
zakonu določiti, ki zagotavljajo tem važnim po-
sredovalcem v modernem trgovanju možnost, iz-
polnjevati svoje važne naloge. Urediti je tudi
detaljno potovanje tako, da ne postane krošnjar-
stvo.

6. Izrekamo se za to, da ostanejo trgovske in
obrtiške zbornice skupno zastopstvo trgovine,
industrije in obrta. Posameznim trem panogam:
industriji, trgovini in obrtu je zagotoviti v skupni
zbornici za stvari, ki se tičejo posamezne panoge,
potrebno avtonomijo. Odločno se izrekamo proti
vsaki delitvi sedanje skupne institucije v indu-
strijske, obrtne in trgovske zbornice. Vsaka de-
litev bi vodila le do občutne slabitve v stvarnem
in finančnem pogledu ter bi imela za posledico le
oslabitev delazmožnosti in vplivnosti.

7. Za pospeševanje in povzdigo naše vnanje
trgovine zahtevamo osnovanje trgovskih konzul-
atov, reprezentantov in trgovskih atašejev na
vseh za nas važnih vnanjih tržiščih.

Trgovsko šolstvo.

„Trgovci, zbrani na vseslovenskem trgovskem
shodu se živo zavedajo, da je bodočnost Slovenije
zasigurana le s procvitom trgovine in industrije.
Predpogoj tega razvoja je iskati v strokovnem
šolstvu, ki ga nimamo. Zanimarjeni, oziroma siste-
matično zapostavljeni od prejšnje države, pričau-
kujemo, da nam nova država v tem oziru ne bo
mačeha. In zahtevamo, naj vlada posveti vso svojo
pozornost vprašanju trgovskega šolstva. skrbi za
to, da v najkrajšem času, ki je mogoče, zgradi nižje,
srednje in visoko trgovsko šolstvo, takoj pa izbere
primerne moči ter jim s primernimi podporami
omogoči, da se izvežbajo za učiteljski poklic na
teh šolah.

Pozivamo občine naših mest in industrijskih
krajev, naj v razumevanju velikega časa posamič
ali združeno snujejo trgovske šole ter s primer-
nimi podporami pospešujejo izobrazbo trgovskega
naraščala.

Trgovstvo je pripravljeno prispevati k stro-
škom za zgraditev našega trgovskega šolstva.“

ZOBOTREBCE (čačkalice)

(ZF HNSTOCHER - Erzeugung)

razpošilja po pošti
in železnici — na
drobno in debelo

Iv. Andolšek, Rašica, p. Vel. Lašče, Slovenija
CENIKI BREZPLAČNO IN FRANKO

SOL

Brzojavi: Sert Maribor. -- Telefon 265.

samopovagonih,
dobavlja takoj:

Uvozna in izvozna tvrdka

Ferdo Sert, Maribor, Koroška cesta 21.

„MATADOR“

Vlasnik Aleksander Švabenič,
Zagreb, Ilica br. 5, Oktogon.

Špecialna trgovina modernog ured-
skog namještaja. Veliko skladište ame-
rikanških pisacih stolova, registraturnih
ormara, pisacih strojeva, blagajna itd.

Pošto imademo sveze sa prvim pod-
uzećima u toj struci u inozemstvu, to
smo u stanu svakoj naručbi udovo-
ljiti sa solidnim cijenama
i prvorazrednom robom.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda
Tempel vrelec, namizna voda
Styria vrelec, medicinalna voda
Donatski vrelec, medicinalna
voda najmočnejše vrste.

Zastopstvo v vseh večjih mestih in
krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah
in restavracijah. : : : Pojasnila daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaška Slatina.

Končno je g. Lebinger iz Litije po daljšem utemeljevanju predlagal resolucijo, ki se obrača proti blagovnim oddelkom bank, ter zahteva, da čim prej pri trgovski zvezi začno priprave za ustanovitev centralne trgovske nakupovalne zadruge. Nadalje je bila sprejeta tudi njegova resolucija, ki se obrača proti krivični relaciji 1:4.

Razno iz narodnega gospodarstva.

Kraljevina SHS.

O trgovinskih odnošajih med našim kraljevstvom in Italijo piše „Trgovinski Glasnik“ z ozirom na Ivezičevo brošuro: Sodimo, da nam more biti ta mala knjiga o naših trgovskih odnošajih napram Italiji v prid, in sicer ne samo našim strokovnjakom, ki jim je namenjena, temveč tudi našim poslancem in ekonomom, zakaj, kakor znano, je načelnik italijanskega ministrstva za prehrano pred nekaterimi dnevi javno trdil v rimskem parlamentu, da potrebuje Italija v tekočem letu do bodoče četve 14 milijonov meterskih stotov žita, med tem ko ga ima samo 6 milijonov in da je Italija letes doplačala 3 in pol milijarde samo na razlikah cen v prehrani svojega prebivalstva. Na ta način leže v naših rokah močna sredstva, ki morejo v bodočnosti in sedanjosti pri koncu reševanja jadranskega vprašanja nuditi našim zastopnikom zelo veliko korist. Kako so ta sredstva za nas važna, se najbolje vidi v zadnjih dokaj pomirljivih izjavah italijanskega ministrskega predsednika Nittija v senatu, v katerih pravi, da se bo takoj med nami in Italijo sklenila trgovska pogodba, ko se bo rešilo jadransko vprašanje naših skupnih meja, zakaj Jugoslavija ima dovolj proizvodov, ki morejo Italiji koristiti.

Kopalnišče Livik. Gospodarski finančni odbor ministrov je odobril kredit pol milijona kron za izboljšanje kopalnišča Livika, da bo moglo kopalnišče Livik s svojimi dohodki vrniti dolgove.

Zastopniki zemljovalniških združenj bodo šli 13. in 14. junija na konferenco v Zagreb, kjer bodo zastopana vsa poljedelska združenja v vsej Jugoslaviji.

Naše državno posojilo. Ker največjemu delu državnih bonov po 5% v kronah poteče rok začetkom maja, se v ravnateljstvu državnih dolgov pripravljajo sedaj instrukcije, ki se bodo izdale finančni oblasti glede izplačila teh bonov. Trdi se, da bodo vsi boni izplačani v roku ter da ne bo nobene prolongacije.

Novo industrije. Električna industrijska družba v Pirotu, glavnic 1 milijon dinarjev v srebru. — Beograjska tovarna strojev in železnih konstrukcij d. d. je prevzela tovarno Zeis i Meisl v Beogradu, Glavnica 2 in pol milijona dinarjev. — Hmeljarsko d. d. v Beogradu s kapitalom pol milijona dinarjev. Družba se bo bavila s trgovino, uvozom in izvozom hmelja ter bo po potrebi snovala podružnice po vsem kraljevstvu. Pri družbi je interesovana beograjska podružnica Praške kreditne banke.

Letošnji pridelek sliv bo po današnjem stanju v Bosni in Slavoniji nad vsa pričakovanja. Računa se, da bomo to leto imeli sliv in pekmeza za izvoz v vrednosti blizu ene milijarde kron.

Poobl. trgovinska agencija SHS v Tunisu. Minister trgovine in industrije je z ozirom na prejšnje naše trgovske zveze v severni Afriki in ker se opravičeno pričakuje, da se bodo ti trgovski odnošaji v bodočnosti še bolj razvili, odredil, da se v Tunisu ustanovi poobl. trgovinska agencija kraljevstva SHS ter se poveri gosp. Svetislavu V. Malsnerju, absolviranemu tehniku in rezervnemu inženirskemu kapetanu I. razr., rodom iz Beograda.

Inozems'vo.

Avstrijska gospodarska komisija za promet z novo žetvijo je za leto 1920/21 zopet sklenila sistem kontingentiranja.

Zunanja trgovina avstrijske republike. Trgovsko ministrstvo avstrijske republike je izdalo prvo statistiko o zunanji trgovini, in sicer za mesec junij do decembra 1919. Najvažnejši podatki te statistike so nastopni: Uvoz: kolonialno blago 17.170 q, južno sadje 81.300 q, sladkor 483.379 q, žito in moka 1.860.807 q, sočivje 181.915 q, sadje in zelenjava 798.503 q, mast in olje 191.858 q, pivo 95.833 q, vino 410.289 q, meso 86.279 q, kondenzirano mleko 35.797 q, premog in koks

12.059.595 q, bombaž 26.510 q, bombaževe niti 11.607 q, bombaževi izdelki 52.150 q, volneni izdelki 21.949 q, svileni blago 2515 q, lesovina in lepenka, papir in izdelki 109.288 q, surovi kavčug 2667 q, usnje 2142 q, stekleni izdelki 111.029 q, cement 272.149 q, železo in polizdelki 447.742, izdelki iz železa 281.633, stroji in aparati 94.085 q, kemikalije 199.273 q, literarni in umetniški predmeti 20.679 q, dalje 446.781 klobukov in 62.907 žepnih ur. Med izvozom so najvažnejše sledeče postavke: les 1.376.939 q, rude 86.180 q, magnezit 325.478 q, bombaž. izdelki 4196 q, obleke 3031 q, papir in izdelki 296.501 q, usnjarski izdelki 9881 q, lesni in rezbarski izdelki 67.864 q, železo in polizdelki 523.984, železni izdelki 216.517 q, stroji in aparati 115.713, elektrotehnični stroji 22.225 q, železnični stroji 11.832 q, avtomobili 26.827 q, glasbeni instrumenti 3610 q, kemikalije 147.130 q, žveplenke 11.568 q, klobuki 314.589. — Od vsega dovoza, ki znaša 20.1 milijonov meterskih stotov, odpade 12 milijonov na premog. Izvoz pa je znašal samo 4.8 milijonov stotov. Vrednostna statistika še ni dovršena in se bo pozneje objavila. Promet z Združenimi državami od septembra je znašal pri uvozu 28 pri izvozu pa 12 milijonov dolarjev. Uvoz vsebuje skoro izključno le prehrano.

Avstrijska vzhodna železnica. Večji del delnic vzhodne železnice je prešel iz rok avstroogrškega konzorcija v posest sindikata francoskih veleindustrijalcev pod vodstvom „Banque Française pour commerce et l'Industrie“. Akcije so po 300 frankov.

Podružnici dunajskega „Bankvereina“ v Carigradu in Smirni preideta k francoski iztočni banki, ki se bo ustanovila.

Ruske dobave za Evropo? „Vossische Z.“ javlja iz Londona: Posebni poročevalec lista „Daily Express“ v Moskvi se je pogovarjal z ruskim ministrom za prehrano, ki ga je predvsem vprašal koliko živil bi mogla sovjetska Rusija oddati v Evropo. Minister je odgovoril, da bi Rusija mogla dobaviti Evropi 6.450.000 ton žita, 40.000 ton sirovega masla, 240.000 ton mesa in 2 in pol milijona jajc. Dobavljenje je odvisno le od možnosti prevoza.

Produkcija premoga na Češkem. Po došlih poročilih se je produciralo leta 1919, na Češkem 10 milijonov ton črnega in 16 in pol milijona ton riavega premoga. Leta 1914, se je produciralo 143 oziroma 23 milijonov ton premoga. Produkcija je torej vsled vojne padla na eno tretjino. Leta 1919, se je izvozilo 3 in pol milijona ton riavega premoga in 1 milijon ton črnega premoga proti 8 milijonom ton riavega in 3 milijonom ton črnega premoga leta 1914. Za domači konsum na Češkem je ostalo l. 1919, devet milijonov ton črnega in 13 milijonov ton riavega premoga, tako da se je moglo pokriti 60% na črnem in 65% na riavem premogu cele mirovne potrebe.

Dolgovni Nemčije. Nemški državni finančni minister je na seji gospodarskega odseka izjavil, da so znašali skupni nemški dolgovni dne 31. marca 1920 vsoto 197 milijard mark.

Nemški proračun. V glavnem odboru narodne skupščine je novi državni finančni minister dr. Wirth razvil temeljna načela državnega proračuna za l. 1920. Iz programnega govora izhaja, da stoji proti rednim državnim dohodkom 25 milijard mark redni državni izdatki 27.95 milijard mark. Govori se, da je v načrtu izvedba državne socializacije, in sicer na ta način, da bi bila država vdeležena pri večjih industrijskih podjetjih.

Svetovna produkcija sladkorja. Vsled svetovne vojne se je produkcija sladkorja v posameznih državah zelo izpremenila. Medtem ko je v Nemčiji in na ozemlju bivše monarhije padla na polovico in pod polovico mirovne produkcije, se je v kolonijah produkcija trsnega sladkorja zelo dvignila: predvsem bi bilo tu omeniti Kubo, Portoriko in Zahodno Indijo. Nastopna statistika je najboljši dokaz, kako je vojna vplivala na sladkorno industrijo: V Evropi je producirala leta 1913/1914 Nemčija 54 1/2 milijonov, Avstroogrška 33 1/2, Nizozemska 4, Švedska 2 1/2, Danska 3, Belgija 4 1/2, Francija 15 1/2, Rusija 33 in pol milijonov, ostale dežele 11 milijonov, skupaj 163 milijonov. Leta 1919/1920 je producirala Nemčija 15, Avstroogrška 11 1/2, Nizozemska 4 1/2, Švedska 3, Danska 3, Belgija 2 1/2, Francija 3 1/2, Rusija 7, ostale dežele 6, skupaj torej 56 1/2 milijonov. Produkcija vse Evrope je vsled vojne padla na tretjino. Najbolj je padla v Nemčiji in Rusiji, potem v Avstriji in Belgiji, medtem ko so nevtralne dežele celo nekoliko napredovale v produkciji. — V Ameriki se je situacija v tej industriji razvila med vojno na sledeči način: Leta 1913/1914 Zedinjene države 18 1/2 milijonov, Kanada 200.000,

Kuba 52 milijonov, Portoriko 6 1/2, Sandwichski otoki 11, Angleška zahodna Indija 2 1/2, Francoska zahodna Indija 1 1/2, Srednja Amerika 5, Brazilija 4, Argentinijska 5 1/2, Peru 3 1/2, ostala južna Amerika 2 in pol milijonov, torej Amerika skupaj 113 milijonov; leta 1919/1920: Zedinjene države 18 1/2, Kanada 400.000, Kuba 90 milijonov, Portoriko 8, Sandwichski otoki 11, Angleška zahodna Indija 4 1/2, Francoska zahodna Indija 4, Srednja Amerika 5, Brazilija 3 1/2, Argentinijska 5, Peru 5, ostala južna Amerika 2 1/2 milijona, Amerika torej skupaj 155 milijonov. Medtem ko Zedinjene države kljub naporu niso mogle izdatno zvišati produkcije, se je na Kubi, ki je bila ob začetku svetovne vojne enako visoko v trsnem, kakor Nemčija v pesnem sladkorju, povzdignila produkcija za 40 milijonov stotov in ima še nadaljnjo bodočnost razvoja. — V Aziji je bila produkcija sledeča: Leta 1913/1914: Java 27, Filipini 4 1/2, Formoza in Japonsko 4, Angleška Indija 46, skupaj 82 milijonov; leta 1919/1920 Java 26, Filipini 4, Formoza in Japonsko 6, Angleška Indija 56, skupaj 92 milijonov. Na Javi je produkcija padla, ker ni bilo za transport starih zalog dovolj ladij in sta ostali zalogi dveh let neprodani. V Angleški Indiji pa se je s podporo Anglije produkcija sicer že zelo razvila, vendar jo čaka v bodočnosti še nadaljnji razmah. — V Afriki iz gleda produkcija sledeče: Leta 1913/1914: Mauritius 5, Natal 1 1/2, Reunion 715.000, Mozambique 680.000, Egipt 1 1/2, skupaj 9 in pol milijonov; leta 1919/1920 Mauritius 5, Natal 3, Reunion 1, Mozambique 1, Egipt 2, skupaj 11 1/2 milijonov. Razen na Mauritiusu se je produkcija povsod zvišala. — V Avstraliji leta 1913/1914 Avstralija 4 1/2, Fidži 1, skupaj 5 in pol milijonov, leta 1919/1920: Avstralija 5 1/2, Fidži 2, skupaj 7 in pol milijonov. — Iz vsega navedenega rezultira sledeča slika svetovne produkcije sladkorja leta 1913/1914 Evropa 163, Amerika 113, Azija 82, Afrika 9 1/2, Avstralija 5 1/2, skupaj 372 in pol milijonov; leta 1919/1920: Evropa 56 1/2, Amerika 155, Azija 92, Afrika 11 1/2, Avstralija 7 1/2 milijonov, skupaj 322 milijonov. Medtem ko je Evropa padla v produkciji na eno tretjino, so vse druge države napredovale in bi kriza ne bila občutljiva, ako bi bilo za transport dovolj ladijskega prostora na razpolago. Razmerje med trsnim in pesnim sladkorjem je sledeče: leta 1913/1914 pesni sladkor 175 1/2, trsni sladkor 197 1/2, skupaj 373 in pol milijonov; leta 1919/1920 pesni sladkor 73, trsni sladkor 248 milijonov, skupaj 322 milijonov. Medtem ko sta si pred vojno obe produkciji skoro držali ravnotežje, presega sedaj produkcija kolonialnega sladkorja 3 in pol kratno pesni sladkor.

Mednarodna finančna konferenca. ki jo je sklical svet zveze narodov v svrhu, da razmotri finančno krizo, se bo vršila koncem meseca maja v Bruslju. Povabljeneh je 25 držav, da pošljejo svoje delegate, med drugimi Francija, Belgija, Španija, Italija in Portugalska. Te države smejo poslati največ tri delegate, ki so strokovnjaki v vseh finančnih, bančnih in gospodarsko-polit. vprašanjih. Svet zveze narodov je pozval tudi Zedinjene države, da pošljejo svoje zastopnike: svet lahko povabi Zedinjene države, ki niso član zveze narodov, da obliavijo podrobnosti o svoji finančni in gospodarski situaciji. Namen te konference je, da da proučiti po najboljših strokovniških vseh držav mednarodno gospodarsko situacijo, ter da sestavi predloge o zbolšanju položaja.

Uvoz — izvoz.

Plačevanje carine. Po predlogu finančnega ministra in sklepu ministrskega sveta se plačuje izvozna carina do 10.000 dinarjev v gotovini v dinarski vrednosti, nad 10.000 dinarjev pa z garancijskim pismom denarnih zavodov v teku enega meseca.

Kompenzacijska pogodba z Mažarsko. Dne 9. oziroma 13. marca 1920 sta madžarska in naša vlada ratificirali kompenzacijsko pogodbo, po kateri se zavezuje naša država dobaviti Madžarski 4500 vagonov koruze iz žetve leta 1919, 350 vagonov fižola domače in tuje provenience, 500 vagonov pšenice, katera se ima dobaviti do 15. maja 1920, 3000 kosov rejnih prešičev. Ako bi se s časom razmere izpremenile in ako bi naša vlada imela prebitke v pšenici ali moki, je naša vlada pripravljena stopti v nadaljnja poražanja za dobavo 3000 vagonov pšenice oziroma moke namesto koruze, kakor tudi za zvišanje kontingenta svini do 20.000 kosov in 70 vagonov masti. Cene se bodo določevale od časa do časa. Kot osnova velja domača tržna cena pri dobavah živil in za popravila. Plačuje se ali v zdravi

valuti, ali kompenzacijskih predmetih ali popravilih. Za zdravo valuto se smatra švicarsko, francosko, angleško, italijansko in dolarje. Za kompenzacijsko blago se smatra samo ono, katero naša vlada določi kot tako. Valute se obračunavajo brez vsakega odbitka po poprečnem tečaju med denarjem in blagom na belgijski borzi za zadnjih sedem borznih dni pred dnevom vplačila. Popravila morajo znašati vsaj polovico vrednosti kontingentiranih živil. Cene za kompenzacijsko blago naj se določijo na podlagi vzajemnega sporazuma. Za položene valute in blago se bo vodila evidenca v naših kronah. Madžarske krome se obračunava po tečajih dunajske devizne centrale za izplačila v Budimpešto napram avstrijskim kronam, katere se obračunajo potem po beograjskem borznem tečaju. Eventuelni saldo se ima obračunati v zdravi valuti, enako se obračunava v slučaju odpovedi pogodbe.

Podaljšanje roka za uvoz prepovedanega blaga. Glasom brzojavke generalne direkcije carinske uprave c. št. 27.343 se je dodatno k naredbi z dne 19. marca 1920 o. št. 22.892 o prepovedi uvoza, rok za uvozno ekspedicijo blaga, ki je prepovedano, podaljšal do 31. marca 1920. Blago, ki je do tega dne prispelo na naše carinarnice, oziroma je bilo dne 31. marca odpremljeno iz inozemskih postaj za naše kraljevstvo, se dopusti k uvozu in se proti plačanju carine izroči interesentom.

Izvoz sliv in pekmeza. Finančno ministrstvo objavlja: Z ozirom na to, da se glavni trgi za prodajo naših sliv in pekmeza nahajajo v deželah, ki nimajo dovolj zdrave valute in ker je vsled neurejenega železniškega prometa težko mogoče hitro transportirati naše produkte v druge države, oddaljene od naše zemlje, je ministrski svet odobril, da se izvoz sliv in pekmeza iz naše države toliko olajša, kolikor se dovoljuje, da si izvozniki morejo zagotoviti pri centrali za plačila v inozemstvu vrednosti gotovega denarja blaga (sliv, pekmeza) v nemških markah, naših dinarjih in čehoslovaških kronah.

Omejitev uvoza in izdatkov v Italiji. Italijanska vlada pripravlja zakon, s katerim bo omejila prodajo avtomobilov v notranjosti in porabo bencina, svilenih, lanenih, bombaževih in volnenih tkanin. Zopet bo omejeno izdelovanje sladkarij in drugih nepotrebnih konsumnih izdelkov, kakor je bilo to v vojni. Prepovedan bo uvoz masla, kondenziranega mleka, sira, mesnih konzerv in nekaterih drugih življenskih potrebščin, omejen pa bo uvoz zmrzlega mesa. Pripravlja se potrebno, da se dvigne produkcija žita v svrhu, da se polagoma zmanjša uvoz žita iz tujine.

Promet.

Donavska plovba v angleških rokah. Angleški konzorcij, ki mu je uspelo odkupiti večino delnic

Madžarskega rečnega in pomorskega brodarstva društva in Romunske plovičbene družbe, dela na to, da odkupi tudi celokupni plovni park Brodarskega sindikata v naši državi in da dobi od naše države koncesijo, s katero bi v svojih rokah popolnoma monopoliziral donavsko plovbo. Konzorcij je obetal med drugim, da bo zgradil moderna rečna pristanišča na vseh važnih prometnih točkah. Na veliko soboto so zastopniki te družbe odpotovali v Veliko Gradište, da prouče hidrografske in plovne razmere v tem odseku.

Železniška proga Skoplje-Gostivar je vzpostavljena.

Prekop Ren-Men-Donava. Predloga o velikem vodnem potu Ren-Men-Donava je v bavarskem prometnem ministrstvu izgotovljena in v obliki predloga oddana državn. kancelarju za nemško narodno skuščino.

Ekspresni vlak. Francoska vlada je zahtevala od naše vlade, da se ekspresni vlak, ki vozi med Parizom in Beogradom, podaljša do Carigrada in Aten, ker se je pokazala potreba za hitrejšo potovanje, posebno za potnike, ki potujejo v trgovskih poslih.

Cenzura inozemskih pisemskih pošilk ustavljena. Od 5. maja t. l. dalje se smejo sprejemati in odpravljati pisma v inozemstvo zopet v zaprtem stanju.

Povišanje poštnih pristojbin. Pri nas so zvišane brzojavne in telefonske pristojbine za približno 100 % od začetka prihodnjega meseca pa se bodo povišale tudi poštno pristojbine: 1. Pristojbine za pisma: za lokalni in notranji promet v vsem kraljevstvu do 20 g teže bo treba plačati 1 K, dalje za vsakih 20 g še 60 vin., za dopisnice vseh vrst 60 vin., tiskovine, vzorce in poslovne papirje pa po 20 vin., za vsakih 50 g. 2. Denarna in vrednostna pisma. Pristojbina za to vrsto pošiljatev iz pristojbine za priloženo pismo in iz pristojbine po vrednosti, ki znaša K 1.20 za vsakih 1200 K. Za dostavitev na dom se doplača še K 1.20, ako pa se pošiljatev obdrži na pošti, pa se plača samo 40 vin. za avizo. Plačilo teh pristojbin je obvezno vnaprej. 3. Paketi. Pristojbina za pakete brez označene vrednosti bo znašala, za pakete do 3 kg teže 5 K, od 3 do 5 kg 8 K, od 5 do 10 kg 16 K, od 10 do 15 kg 24 K, od 15 do 20 kg 32 K. težji paketi kakor po 20 kg na se ne bodo sprejemali. Ako imajo paketi označeno vrednost, se bo plačevala pristojbina tudi po vrednosti za vsakih 1200 K po K 1.20. Za pakete nepriložne oblike se plača za 50 % višja pristojbina, kakor za pakete navadne velikosti. Pristojbina za dostavitev poštnega paketa bo znašala K 2.40. Te nove poštno pristojbine so manjše kakor v drugih državah, posebno ako se primerja vrednost njihovega denarja z našim, vsled česar ne sme biti nihče proti povišanju pristojbin, dočim imamo pravico zahtevati, da se poštna uprava bolj pobriga za zboljšanje poštnega

in brzojavnega prometa, kakor da se sploh delo v poštnem in brzojavnem prometu domačem in mednarodnem uredi.

Denarstvo.

Niklasti drobiž. Finančno ministrstvo je določilo na podlagi pooblastila in sklepa ministrskega sveta št. 7288 od 27. marca t. l., da se avstro-ogrski niklasti drobiž po 10 in 20 vinarjev pri javnih blaginjah in v privatnem prometu sprejema kot novc po 10 in 20 par.

Državne menjalnice. Finančno ministrstvo je izdalo odredbo, da se osnujejo državne menjalnice v obmejnih krajih, koder prihajajo naši izseljenci, ki se vračajo iz Amerike. Državne menjalnice bodo zamenjavale dolarje za naše dinarje po najboljšem borznem kurzu, tako da bodo izseljenci obvarovani plenjenja, ki se je dosedaj vršilo z njimi, in da tudi država pride na ta način do dolarjev, ki jih potrebuje za svoja plačila v Ameriki. Za sedaj se bodo organizirale take državne menjalnice v Kotoru, Dubrovniku, Metkoviću, Solitu, Sarajevu, Ljubljani in Mariboru. Zamenjava ne bo obvezna.

Nakup francoskih deviz. Vladni postopek za odobrenje nakupa deviz v vrednosti preko 100.000 frankov, kakor tudi deviz za osebne potrebe, je določen v zmislu sklepa ministrskega sveta od 19. marca t. l. in pravilnika finančnega ministrstva. Finančno ministrstvo odreja, da se morajo pri zahtevi deviz za potrebe trgovskega uvoza predložiti poleg prošnje: a) za blago, uvoženo na gotovo mesto od 1. januarja 1920, povodom predložitve prošnje: 1. spričevalo o državljanstvu, 2. spričevalo o protokolaranju tvrdke, ki se predloži samo enkrat, in sicer povodom prve prošnje, 3. spričevalo trgovske zbornice, v katere delokrog spada dotična tvrdka, o obrtu pred vojno, ali je dotična tvrdka tedaj obstajala, ali pa po mnenju zbornice bilo potrebno odobriti izdajanje zahtevanih deviz z ozirom na sedanje delo in solidnost prodajnih cen dotične tvrdke, 4. izvleček iz knjig, s katerim se potrjuje obstoj dolgov za uvoženo blago, potrjen od principala s posebno izjavo, da se istinitost poročila potrjuje, kakor tudi odobrava vsak čas pregled knjig po osehah, ki bi bile radi tega odposlane od finančnega ministrstva, 5. izjava v prošnji sami o tem, ali se razpolaga z devizami ali valutami, v kakih količinah po monetah, 6. spričevalo pristojne davčne oblasti o predloženih izjavi za določitev davka na podlagi poslednje naredbe, kakor tudi o položeni vsoti, ki bi se imela do tega časa položiti na račun davka; b) za blago, ki se ima šele uvoziti: 1. spričevalo o državljanstvu, 2. spričevalo trgovske zbornice o protokolaranju tvrdke, ki se predloži samo enkrat, in sicer povodom prve prošnje, 3. spriče-

Zagreška borza.

Nomininalna vrednost oz. pri papirjih obrest od	Dividende I. 1918	Vrednota	Kurz 17./IV. v		Kurz 20./IV. v		Kurz 26./IV. v		Kurz 30./IV. v	
			denarju	blagu	denarju	blagu	denarju	blagu	denarju	blagu
—	—	4% državni boni kraljevine SHS s prem.	—	100—	—	—	—	—	—	—
—	—	4 1/2 %	—	—	—	—	—	—	—	—
200	14	4 1/2 % kranjsko deželno posojilo l. 1917.	2400—	2700—	2200—	2300—	—	—	2600—	—
—	—	Banka i štedionica za Primorje, Sušak	—	—	700—	—	—	—	—	—
400	40	Hrvatska banka, Zagreb	2380—	2420—	2200—	2300—	2475—	2520—	—	—
400	—	eskomptna banka, Zagreb n. e.	650—	685—	610—	615—	610—	615—	—	—
250	3	splošna kredit. zav., Zagreb	210—	230—	—	—	230—	235—	—	—
200	13	poljedelska banka, Zagreb	415—	425—	405—	415—	397—	400—	—	—
200	—	zem. hipotek banka, Zagreb	375—	398—	389—	395—	395—	400—	—	—
400	18	trgovska banka, Zagreb	905—	920—	895—	905—	905—	910—	—	—
400	—	zemaljska banka, Osijek	4150—	4250—	4000—	4200—	4200—	4300—	—	—
400	—	Jadranska banka	1950—	1975—	—	1830—	—	1800—	—	—
400	30	Ljubljanska kreditna banka najnov. e.	800—	810—	815—	830—	810—	820—	—	—
400	8	Narodna banka, Zagreb	13500—	13550—	12300—	12500—	13800—	13900—	—	—
100	340	Prva hrvatska štedionica, Zagreb	910—	925—	—	1000—	900—	950—	—	—
400	—	Riječka pučka banka, Rijeka	1250—	—	—	—	—	—	—	—
500	—	„Croatia“, d. d. za lesno industrijo, Zagreb	13500—	—	12800—	13300—	—	13800—	—	—
200	16	Dubrovačka parobrod.plovitba, Dubrovnik	—	—	1350—	1400—	—	1300—	—	—
200	30	Osječka strojna tovarna, Osijek	1950—	2000—	2000—	2100—	2100—	2175—	—	—
—	—	„Slavonija“, d. d. za lesno industrijo, Brod	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	Devize :	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	London 1 funt	—	—	240—	244—	252—	258—	—	—
—	—	Praga 100 kron	—	—	1075—	1100—	1100—	1130—	—	—
—	—	Pariz 100 frankov	—	—	3050—	2950—	3075—	3000—	—	—
—	—	Curih 100 frankov	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	Valute :	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	Dolarji 100	14000—	14300—	14500—	14800—	14600—	14750—	—	—
—	—	Bolgarski levi 100	185—	200—	200—	210—	—	200—	—	—
—	—	Čeho-slovaške krome 100	—	—	—	—	230—	—	—	—
—	—	Francoski franki 100	—	—	1095—	1120—	—	1080—	—	—
—	—	1 Napoleon d'or	560—	580—	575—	580—	570—	575—	—	—
—	—	Nemško marke 100	260—	265—	260—	267—	267—	270—	—	—
—	—	Romunski leji 100	270—	275—	275—	278—	271—	273—	—	—
—	—	Lir 100	735—	745—	720—	760—	730—	750—	—	—
—	—	Drahem 100	—	—	—	—	—	—	—	—

OPALOGRAPH

razmnožuje strojno i ručno pisanje (risbe, note) putem neizrabljive, dakle nikada nadomjestka potrebne stakl. plošče

Zahtevajte cjenik i uzorke raznovrsnoga tiska

Glavno zastupstvo za cijelu kraljevinu SHS

THE REX & CO. -- LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 7/I

valo trgovske zbornice, v katere delokrog dotična tvrdka spada, o obrtu pred vojno, ali je dotična tvrdka tedaj obstajala in ali bi po mnenju zbornice bilo potrebno odobriti izdavanje zahtevanih deviz z ozirom na današnje delo obrti in solidnost prodajnih cen dotične tvrdke, 4. seznam blaga, ki se ima uvoziti in ki ni prepovedan s sklepom ministrskega sveta z dne 19. marca t. l., 5. izjava v prošnji sami o tem, ali se razpolaga z devizami ali valutami, v kaki količini po monetah, 6. spričevalo pristojne davčne oblasti o predloženi izjavi za določitev davka na podlagi naslednje naredbe, kakor tudi o položenih vsotah, ki bi se imele do tega časa na račun davka položiti; c) za osebne potrebe: Za primere, ki niso predvideni v pravilniku finančnega ministrstva, se mora navesti: 1. spričevalo o državljanstvu, 2. dokaz, iz katerega se more nedvomljivo razvideti potreba in upravičenost za izdaje deviz. Za odobrenje v iznosu 3000 francoskih frankov ali odgovarjajoče vsote na podlagi paritete se objavi odlok generalnega inspektorata od 21. aprila 1920.

Mali oglasi.

Likerne esence najboljše kakovosti, večja množina iz predvojne zaloge, na prodaj — Naslov v upravi lista.

Želim vstopiti kot sodelujoč družabnik, s približno K 30 000—, po potrebi tudi z več, najraje v že obstoječe podjetje poljubne stroke. — Sem vsestransko trgovsko nabornik, obvladam tudi franc. in rušč., sem dober organizator itd. Ponudbe pod „27 let“ na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Tvornice poljedelskih strojev so na prodaj v Čehoslovaški republiki. — Dopisi pod „Praga“ na upravo.

Zamenjam dunajsko trgovsko hišo za primerno v Ljubljani. Dopisi pod „Dunaj“ na upravo.

Valentin Maček, tovarna v Domžalah, prevzema v popravilo osebno — po pošti in v Ljubljani na Sv. Jakoba trgu stare slamnike in klobuke za gospode in dame.

Suho skladišče oziroma tudi prostore za ureditev istega iščem proti dobre-

mu plačilu Ponudbe pod „Skladišče“ na upravo.

Zrealo s stolalom 180 cm visoko, pripravno za krojače in modne trgovine se proda za 500 dinarjev. Naslov v anončni ekspediciji Al. Matelič, Ljubljana Kongresni trg 3.

Primaju se dobro uveden

zastupnici

u svima većima gradovima.

JOSIP JUNE --- ZAFREB,
Demetрова ulica br. 14/1.

Notteri i drug

ZAGREB Telefon 9—27. Ilica 25/1

Preporuča svoje veliko skladište

Amerikanskog uredskog namještaja: pisanih stolova, registratur-ormara, fotela, ormarica za spise i. t. d.

Club garnitura gospodskih soba.

Pisanih strojeva svih sustava. Strojjeva za zbrajanje, kopiranje i umnožavanje.

Blagajna sigurnih proti vatri i provali.

Vlastita mehanička radiona za popravke svih u tu struku zasijecajućih strojeva.

PRALNIKE

iz cinkove ploščevine, z okvirjem iz trdega lesa, s škropilno in hrbtno desko, vel kost 30×35 in 30×40 cm izdeluje lesna industrija Viktor Glaser, Ruše.

ČEVLJE

razpošilja proti naplačilu in povzetju

Hermann Goeken
v Tržiču :: Gorenjsko.

Svježa

jaja

preporučam poštanskim pouzecom. Cijena za 100 komada K 80— bez pakovanja i poštarine

L. Noušak
Bos. Dubica.

Barve za obleko!

100 zavojev K 75.—

Pečatni vosek 1 kg (22 kovsov) . . . K 55.—

Gladilni papir (Schmirgel-Papier) 100 k. K 130.—

Sprejmejo se zastopniki.

Josip June, Zagreb, Demetрова ul.14/1.

Radica & Fabris

Split (Dalmacija)

Bavi se: s prevzemanjem vseh vrst narodnih in mednarodnih odprem, z nakupom in prodajo vsakovrstnega blaga, z izvozom vseh dalmatinskih deželnih pridelkov, zdravilnih zelišč, eteričnih in jedilnega olja, itd., z uvozom inozemskega in vsakovrstnega kolonijalnega blaga, s prevzemanjem zastopstev prvovrstnih tvrdk vsake branže.

Brzojavni naslov: **Radfab.**

ELEKTROS

URED ZA ELEKTRIČNU
INDUSTRIJU I POGON

VLADIMIR NOVAK

ZAGREB Frankopanska ul. 8

Telefon interurb. 3-31 - Brzojavi: „Elektronovak“ Zagreb

UREDJUJE: Električne centrale i sve vrsti pogona za električnu rasvjetu i prenos sile itd.

Veletrgovina

Ludovik Kuharič Ormož

nudi svojo veliko zalogo vsakovrstnega modnega, manufakturnega blaga, platna i. t. d. Nadalje priporoča vedno sveže špecerijsko blago, moko, olje. NAKUP IN PRODAJA
poljedelskih pridelkov. DOBAVA vsakovrstne železnine, traverz, cementa, kakor tudi poljedelskih in drugih strojev. Uvoz in izvoz : vseh vrst : rezanega in stavb. lesa. Lastna motorna žaga. ::: Glavna zaloga delniškega piva.

ELEKTROTVRDKA
„SVETLA“
 Ljubljana, Mestni trg 25

Baterije, žarnice, elektrotehnični predmeti
VELIKA IZBIRA! : NAJNOVEJŠE SESTAVE!

Brzjavni: „JUB“

Telefon broj 83

D.D. JUB D.D.

**JUGOSLAVENSKA
 INDUSTRIJA ULJA
 I BOJA ZAGREB
 SUDNIČKA ULICA BR. 5**

Tvornice: Dol pri Ljubljani, Videm, Kleče, Podgrad, Medvode

Proizvaja vse vrste kemičnih, prstenih, oljnatih, lakastih barv, barve za pročelje, ultramarine, barve za tisk itd., steklarsko lepivo, laneni dvojno kuhani firnež, laneno jedilno olje, repično olje za razsvetljavo, konopljeno, bučno olje in olje iz solčnih rož. Nadalje „JUB“ konopljene, repične in bučne tropine v kosu in prašku, sredstvo za krmiljenje živine (rogate živine, svinj) s 40% vsebino poteina.

Trst, Ljubljana,
 tel. int. 20-30 tel. int. 366

«BALKAN»

Maribor, Ekspozitura Wien,
 tel. int. 375 Opernring 21

Trgovska špedicijska in komisijska delniška družba. - Brz. nasl.: Balkansped.

Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zacinjenje. Mednarodni prevozi. Selitve s patentiranimi vozovi na vse strani. Skladišče spojeno s tirom južne železnice. — I. ljubljansko javno skladišče.

S P E D I C I J A - I M P O R T - E K S P O R T - K O M I S I J A

Osnovni čisti domači kapital popolnoma vplačan

v zl. din. 2,500.000.—.

Rezervni fondi glasom vknjižb

v zl. din. 9,885.283.—.

Današnja vrednost rezervnih fondov znaša preko

20,000,000 —
v zlatih dinarjih.

Bančno-zavarovalni zavod
BEOGRADSKA ZADRUGA A. D.

ustanovljena leta 1882.

Centrala: Beograd (lastna palača) na vogalu Karađordjeve, Hercegovačke in Travničke ulice. — Filijala za Hrvatsko, Slavonijo, Medjumurje in Prekmurje v Zagrebu.

Najstarejši in prvi domači zavod za zavarovanje.

Izplačila do konca septembra 1919:

v oddelku za življenje:

3,220.546.46 dinarjev.

v oddelku zoper požar:

850.129.84 dinarjev.

v oddelku zoper nezgode:

42.949.35 dinarjev.

Filijale: Zagreb, Skoplje, Solun, snujejo se pa v Sarajevu, Ljubljani in v Novem Sadu. — Glavna zastopstva po županijah.

Osnovana leta 1882 od prvih narodnih ljudi. Današnja uprava je v rokah najznamenitejših predstavnikov našega naroda. Predsednik je g. Luka Celovič, trgovec in veliki borec za naše narodno ujedinjenje.

Člani upravnega odbora so: gg. Ljuba Davidović, bivši ministrijski predsednik, Kosta Stojanović, bivši minister, sedaj vladni delegat na mirovni konferenci, Obrad Blagojević, odvetnik, Mahjo Marjanović, podpredsednik beogradske občine, Todor Gjurić, trgovec, in Vlada Marinković, trgovec.

Člani nadzornega odbora so Todor Mijailović, veletrgovec, Kosta Glavinic, bivši minister, sedaj komisar „Privilegovane Narodne banke“, dr. Bogdan Gavrilović, vseučiliški profesor, dr. Nikola Vulić, vseučiliški profesor, in Živojin Paunović, trgovec.

Vrednosti rezervnih fondov s stojajo iz: akcij Privilegovane Narodne banke za kraljestvo SHS; državnih rent in obveznic; nadalje iz lastnih palač v Karađordjevi ulici, Hercegovački in Zvornički ulici, v kojih eni je največji in najmodernejši hotel „Bristol“; velikega nepremičnega posestva na Kazališnem trgu v Beogradu; hotela „Svoboda“ v Skoplju, ter iz lastne tvornice stekla v Paračinu — kar reprezentira danes vrednost preko 20,000.000 dinarjev v zlatu ali preko 150,000.000.— K.

Vrši sledeče zavarovalne posle:

zavarovanje proti škodi po požaru in strelj: zgradb, poslopij, trgovskega blaga, stavbenega in drugega lesa, vsa industrijska podjetja, kakor: tvornice, žage, mline, ter v obče vsa zavarovanja te vrste;

zavarovanje za življenje: in to za slučaj smrti in doživetja, doto za hčerke in odpravnine za dečke, razna kombinirana zavarovanja;

zavarovanje proti nezgodam ali nesrečam: najsibo pri poedincih ali družbah, pri tovarniških in vseh drugih delavcih.

zavarovanje proti škodi na vlom, kakor pohštva, blaga in ostalih vrednostih.

Vsa zavarovanja vrši najkulantneje ter po najpovoljnejših premijskih plačilih.

Otvoritev bančnega odseka naznani se naknadno.

Iščemo zanesljivih in marljivih zastopnikov za mesta, kakor tudi zastopnike za vodstvo glavnih zastopstev po županijah.

Vse potrebne informacije daje radevolje:

Filijalka Beogradske zadruge v Zagrebu
Dalmatinska ulica 5